

02 | 2017

-SOS-

MAGASINET

Utgitt av SOS-barnebyer

Asker-
sukssessen

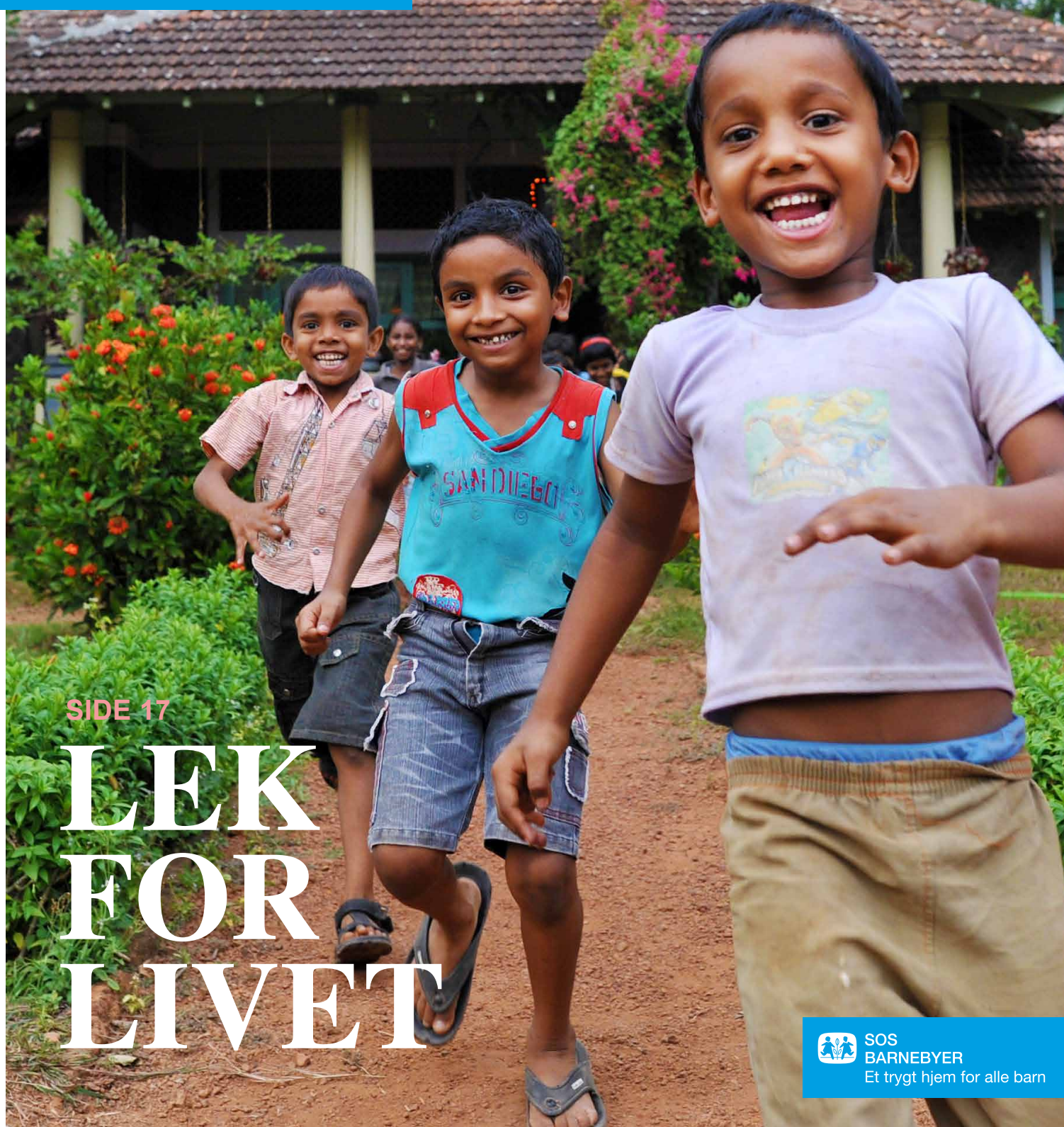
SIDE 4

Fra slum til
kaffebar

SIDE 12

24 timer i
barnebyen

SIDE 22

SIDE 17

LEK FOR LIVET

SOS
BARNEBYER
Et trygt hjem for alle barn

INNHold 02 | 2017

– Vi er som en familie SIDE 4	Faddermøtet SIDE 16		Foto- reportasjen: Lek for livet SIDE 17
Intervjuet: Andreas Papp SIDE 10	Spørsmål og svar SIDE 16		
Vi tilpasser oss en ny hverdag SIDE 12	Niåringer ga bort gavene SIDE 21	24 timer i Botswana SIDE 22	Vinn SOS-bamsen SIDE 23

4

FAKTA SOM FORKLARER

Du vet sikkert at SOS-barnebyer sørger for omsorg for barn som er alene. Men visste du dette?

SOS

SOS kommer fra latinske societas socialis, som betyr sosialt samfunn. SOS-barnebyer ble grunnlagt i 1949, rett etter andre verdenskrig. Idéen om familiebasert barneomsorg åpnet en helt ny retning innen barnevernsarbeid.

SOS-barnebyer og grunnlegger Hermann Gmeiner er flere ganger blitt nominert til Nobels Fredspris. Sist gang var i 2011, og i nominasjonen er det arbeidet for foreldreløse barn over hele verden som løftes frem.

NØD-HJELP

SOS-barnebyer har satt i gang mer enn 125 nødhjelpsprogram i hele 60 land i løpet av de siste 29 årene. Siden vi allerede er til stede over hele verden, kan vi raskt mobilisere når katastrofer inntreffer – og barns beskyttelse og omsorg er alltid førsteprioritet.

SOS-barnebyer jobber for å forhindre at barn må flytte fra familiene sine. I fjor støttet vi nesten 493 000 barn og voksne med tiltak som gjør dem i stand til å endre livet sitt og komme seg ut av krisen, slik at familien ikke splittes.

@SOS_barnebyer

I tillegg til Twitter er vi også på Facebook og Instagram. Følg oss gjerne!

Vi trenger å øke nasjonale investeringer og få mer data om hvem de mest sårbare er hvis vi skal sikre utdanning for alle. #TimeToDeliver

25. april

Barnevernreformen tar for lite hensyn til barnas behov, sa @SisselAarak og @LMMelby på stortingshøringen i dag.

24. april

– Vi når ikke #bærekraftsmålene før alle barn telles med, sier Bente Lier om #utviklingsmeldingen som kom i dag.

5. april

Gode nyheter på #kvinnedagen: 100 tenåringsmødre tilbake på skolebenken i Malawi.

8. mars

SOS-magasinet utgis av Stiftelsen SOS-barnebyer Norge. Mariboes gt. 13, PB 733 Sentrum, 0105 Oslo. E-post: sos@sos-barnebyer.no Telefon: 23 35 39 00

Ansvarlig redaktør: Bente Lier Redaktør: Kristin Stoltenberg Design og layout: Svovel Trykk: Color Print AS Opplag: 100 000 Forsidefoto: SOS-barnebyer Red. avsluttet: 18.04.17

Kontonr.: 8380 08 73730 www.sos-barnebyer.no

Oppdrag Norge

FOTO: BJØRN-OWE HOLMBERG

“
Flyktningstrømmen høsten 2015 ga oss som medmennesker et nytt oppdrag. Rekordmange barn flyktet alene til Norge.
”

SOS-barnebyers mål er at ingen barn skal vokse opp alene. Organisasjonen ble startet i etterkrigstidens Europa, da det var behov for å ta hånd om barn som hadde mistet foreldrene sine. Vi ønsket å gi dem en trygg oppvekst i familielignende omgivelser.

Siden den gang har modellen vår spredt seg til hele verden. Mange kjenner oss best gjennom den tradisjonelle barnebymodellen. Men etter å ha drevet med barneomsorg i mer enn et halvt århundre, vet vi at tidene forandrer seg. Barna forandrer seg. Og da må vi også forandre oss.

Derfor ser arbeidet vårt annerledes ut i dag enn for noen tiår siden. I dag er SOS-barnebyer langt mer enn barnebyer. Vi støtter familier som trenger det slik at de selv kan ta vare på barna, og i samarbeid med partnere tilbyr vi blant annet helsehjelp, yrkesopplæring og mikrolån. Og vi stiller med kompetanse og erfaring når myndigheter utvikler eget barnevernsapparat.

Nå også i Norge. Flyktningstrømmen høsten 2015 ga oss som medmennesker et nytt oppdrag. Rekordmange barn flyktet alene til Norge. Det var åpenbart behov for å tenke nytt, og vi så at SOS-barnebyers lange erfaring kunne være et bidrag inn i dette arbeidet.

I dag finnes det fem fullsatte familiehjem for enslige mindreårige asylsøkere, utviklet i samarbeid med blant annet Asker kommune. I denne utgaven av SOS-magasinet åpner vi dørene til ett av hjemmene, slik at du kan lære mer om arbeidet vårt i Norge.

Kanskje vil du også se at SOS-magasinet har fornyet seg siden sist? Vi håper du liker endringene – og kan anbefale vår nye spalte 24 timer. Denne gang er vi flue på veggen i ett døgn i en barneby i Botswana.

Bente Lier
GENERALSEKRETÆR

Hovedsamarbedspartnere:

Hovedbidragsyttere:

Bedriftspartnere:

MøllerGruppen, Apollo, DIPS ASA

– Vi er som en familie

For snart to år siden kom Javed til Norge som enslig mindreårig asylsøker. Nå har 14-åringen fått en helt ny familie i Asker og drømmer om å bli fotballproff.

Tekst Thomas Hansen ■ Foto Paal Audestad

Det er veldig bra her, mye bedre enn på mottak, sier Javed fra Afghanistan.

I august i fjor flyttet han inn i et av de første familie-hjemmene i Asker sammen med to andre afghanske gutter og fosterfar Hiva Mirzai fra Iran. Da hadde han allerede bodd et drøyt år på et mottak på Hamar. De tre guttene kjente ikke hverandre fra før og snakket ikke engang samme språk.

– Det var litt vanskelig i starten, sier han. – Men det går bedre nå, når jeg kjenner dem og de kjenner meg. Vi er som en familie, og de to er som brødrene mine.

Pilotprosjekt for barn

De tre guttene og fosterfar Hiva bor i en gammel prestegård og er en del av pilotprosjektet «Våre nye barn», som skal gi enslige mindreårige asylsøkere et nytt hjem og en ny tilhørighet til Norge. Den nye familiehjemmodellen kombinerer SOS-barnebyers erfaring med omsorg for barn og Asker kommunes erfaring med bosetting av unge flyktninger.

Asker er en av de kommunene som

har jobbet lengst med denne gruppen flyktninger, og den var en naturlig samarbeidspartner da SOS-barnebyer ønsket å gjøre en innsats for de mange unge flyktningene som kom alene til Norge høsten 2015. Familie-hjemmene er basert på kjernen i SOS-barnebyers omsorgsmodell, nemlig at huset skal være barnas hjem. Dersom fosterforeldrene av ulike årsaker må gi seg i jobben, er det de som må flytte ut, mens barna blir boende. Da beholder barna nettverk, venner, nærmiljø og skole.

Selv synes Javed det har gått veldig fint å få nye venner. Han har kontakt med ungdommene i de andre familie-hjemmene og har også fått norske venner gjennom fotball og skole.

Nå skal det bygges aktivitetsrom på loftet over garasjen, der Hiva Mirzai har dekket til veggene med plast og funnet fram treverk og verktøy.

– Her skal vi spille pingpong, sier Javed.

– Hiva er en snill mann. Og han er veldig god i fotball også.

Flyktning som fosterfar

Da SOS-magasinet er på besøk hos den mannsterke familien i Asker, er vi tilfeldigvis i starten på *nouroz*, en tretten dager lang nyttårsfeiring som blant annet feires i Iran og

Afghanistan. I barnevernstjenesten i Asker har det gått gjetord om Mirzais ferdigheter som kokk, og en tradisjonsrik markering som dette gir en god anledning til å diske opp med retter fra hjemlandet.

Jeg husker opplevelsen jeg hadde da jeg kom til Norge, og jeg visste at det var en del ting som manglet.

– Jeg liker å lage mat og prøver å lære det til ungene også, forteller den 41 år gamle fosterfaren.

Han er også flyktning og kom til Norge for sytten år siden, så han kjenner igjen følelsen av å være ny i et fremmed land. Moren hans døde da han var tretten, og han forstår godt frustrasjonen og aggresjonen som kan følge med når man reiser uten foreldre til en ukjent del av verden.

– Jeg husker opplevelsen jeg hadde da jeg kom til Norge, og jeg visste at det var en del ting som manglet, sier han.

Det gjaldt informasjon, aksept

Fosterfar Hiva Mirzai varter opp med iransk festmiddag, og 14 år gamle Javed følger med.

“
*De kommer fra et samfunn
 der de må ha mange
 skjulte personligheter inni
 seg for å overleve*
 ”

i samfunnet og tilhørighet. Den tilhørigheten er han opptatt av å skape i det nye hjemmet han er familieoverhode for, blant annet gjennom gode måltider.

Pilking i Jotunheimen

Javed liker også å lage mat. Men mest i helgene, for ellers har han ikke tid.

– Jeg har fotballtrening nesten hver dag, sier han. – Fotball er veldig gøy. Og når vi spiller fotball, tenker vi ikke på noe annet.

Derfor er Javed bestemt på at det er fotballproff han vil bli. Men det er ikke det eneste han liker. Tidligere i år var hele familien på vinterferie og gikk på ski og pilket etter fisk i Jotunheimen. Langrennferdighetene ble øvd opp på jordet utenfor presteboligen før de reiste nordover. Nå planlegger de en ny fjelltur i sommerferien.

– Barna faller raskere til ro

– Alt oppleves som mer genuint og uformelt. Det tror jeg fører til at barna faller til ro mye raskere, sier Åsmund Arnet.

Han jobber som familieveileder i Asker kommune og er veileder for fosterforeldrene og kontaktperson for ungdommene i to av hjemmene.

– Jeg har jobbet med bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger tidligere, forteller han. – Disse familie-hjemmene føles mer som et hjem.

Asker har bosatt enslige mindre-årige flyktninger i en årrekke. Men hovedtyngden lå i bofellesskapene, forteller Hassen Ali, som er prosjektleder for «Våre nye barn» i kommunen.

– Bofellesskapene er hjem for noen, og arbeidssted for andre,

sier Ali og fortsetter: – Selv om disse to fenomenene kan leve side om side, oppleves de noen ganger motstridende. Barna blir kjent med mange flotte mennesker, men det kan diskuteres om det er bra nok for dem å vokse opp i et sånt miljø.

I tillegg handler det om økonomi, forteller han. Om ressursene man brukte på bofellesskapene kunne vært brukt på et annet tiltak som både er bedre økonomisk og faglig. Disse spørsmålene gjorde at Asker var klar for å tenke nytt da SOS-barnebyer tok kontakt høsten 2015.

5000 mindreårige asylsøkere

Da opplevde Norge, i likhet med resten av Europa, en tilstrømming av flyktninger som var større enn på mange år. Mer enn 5000 enslige mindreårige asylsøkere kom til Norge i løpet av noen måneder, og systemet som skulle ta imot og bosette ungdommene ble raskt overbelastet.

– Det var et stort behov for nye løsninger, sier Sissel Aarak, leder for nasjonale programmer i SOS-barnebyer Norge.

I løpet av den høsten tok hun kontakt med Asker og nasjonale politiske myndigheter.

Snart hadde SOS-barnebyer sikret både en samarbeidsavtale med kommunen, og utviklingsstøtte fra Barne- og likestillingsdepartementet. I mai 2016 åpnet det første familiehjemmet. I dag er det fem slike hjem i Asker, og to nye er planlagt etablert i år.

Lever med skjulte personligheter

Fosterfar Hiva Mirzai hadde et ønske om å jobbe med mennesker,

– Når vi spiller fotball, tenker vi ikke på noe annet, sier Javed. Målet hans er å bli fotballproff.

forteller han. Likevel har det ikke alltid vært lett å komme innpå de tre ungdommene han har omsorgen for.

– De kommer fra et samfunn der de må ha mange skjulte personligheter inni seg for å overleve, forteller han. – Det er veldig annerledes enn i Norge. De må bli trygge før de kan vise den riktige personligheten sin.

Mirzai mener selv det er en fordel at han har kjennskap både til norsk kultur, og til den kulturen guttene kommer fra.

– Når man skal skape et hjem sammen, så er det ulemper og fordeler

hver dag. Det er akkurat det samme som skjer i vanlige familier. Barna vokser, hormonene forandrer seg og hverdagen kommer, sier han.

– Når jeg tenker på min egen barndom, så kjenner jeg meg igjen i utfordringene. Jeg har aldri tenkt at jeg skal tvinge dem til å si noe, men jeg ser små ting som virker, og den gleden jeg får tilbake er med på å motivere meg.

Verdier i stedet for regler

Prosjektleder Hassen Ali er opptatt av verdiene som ligger til grunn for prosjektet. Disse verdiene mener han Asker og SOS-barnebyer har felles.

– SOS-barnebyer er opptatt av å gjøre noe og å bidra med noe positivt. Det er i hvert fall min subjektive opplevelse. De vil påvirke strukturene, påvirke prosessene og påvirke utfallet. De vil bidra faglig, de viser stort engasjement, og de brenner for dette, sier han.

– Jeg opplever at de gjør det ut fra en indre motivasjon og ansvarsfølelse. Det gjør at de får til noe som mange kanskje tenker er umulig.

Målet for modellen er at det skapes et hjem sammen, forteller Ali. For ham ligger nøkkelen i selve fellesskapet som oppstår i familiehjemmet.

– Det var et stort behov for nye løsninger, sier Sissel Aarak, leder for nasjonale programmer i SOS-barnebyer Norge.

Hiva Mirzai og guttene skal bygge om rommet over garasjen til aktivitetsrom. – Her skal vi spille pingpong, sier Javed.

DETTE GJØR SOS-BARNEBYER I NORGE

I tillegg til prosjektet «Våre nye barn», som gir enslige mindreårige asylsøkere et nytt hjem og en ny tilhørighet til Norge, gjør SOS-barnebyer dette i Norge:

■ Barnebyen i Bergen

SOS-barnebyen i Bergen startet opp høsten 2008 og er blant svært få fosterhjemstiltak i Norge som er spesielt tilrettelagt for at søsken skal få vokse opp i samme fosterfamilie. Det bor for tiden 11 barn i selve barnebyen, og tre barn i fosterhjem utenfor barnebyen. 12 av barna inngår i søskengrupper.

■ SAMMEN

Prosjektet SAMMEN skal bidra til at ungdom som har flyktet alene til Norge, får mulighet til å bli kjent med norsk ungdom. Her utvikles det en modell der ungdom med ulik bakgrunn settes sammen i grupper som jobber med et selvvalgt prosjekt og mot et felles mål. Modellen lanseres i de tre pilotkommunene Asker, Oppegård og Lillehammer våren 2017, og spres til et titalls andre kommuner senere i år.

■ Under samme tak

Seks av ti søsken blir skilt fra hverandre i norske fosterhjem. Det skal prosjektet «Under samme tak» gjøre noe med. I samarbeid med flere bydeler i Oslo ønsker vi å utvikle en omsorgsmodell som gjør det mulig for norske kommuner å holde søsken sammen også når de plasseres i en fosterfamilie. Prosjektet er nå i startfasen og vil bli lansert senere i år.

– Barna må ha en opplevelse av omsorg og mestrings, av en trygg identitet i fellesskap, av samarbeid og vekst, og at de får støtte til å bli selvstendige individer, sier han.

– Vi har valgt verdier i stedet for regler. Regler innebærer enten belønning eller sanksjoner, men dette er et langsiktig prosjekt der vi må prøve og feile. Vi skal ha læring og utvikling, med tydelige mål.

Flere kommuner vil ha modellen
Nå skal familiehjemmodellen fra

Asker spres videre til andre kommuner. Midt i mars var det et informasjonsmøte hos SOS-barnebyer der et titalls interesserte kommuner deltok, i tillegg til representanter fra to departementer, Husbanken, Kommunenes sentralforbund og Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat).

Flyktningstrømmen har avtatt, men det er mye arbeid som gjenstår, ifølge Aarak. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet anslår at 700 enslige barn og unge må bosettes i en norsk kommune i løpet av 2017. En ny rapport

fra forskningsstiftelsen Fafo viser også at det er vanskeligere å integrere enslige mindreårige asylsøkere dersom de har bodd lenge på mottak før de kommer ut i en kommune.

– Det er behov for en løsning som både sikrer omsorg for barna og gjør det lettere for kommunen å komme i gang med bosettingen, sier Aarak.

– Ventetiden for barn og unge på mottak er fortsatt for lang. For barn som er alene er det særlig viktig å integreres raskt. Dette er våre nye barn, og de har krav på akkurat den

samme omsorgen og tryggheten som barn som vokser opp i Norge.

Fremtidsoptimist

14 år gamle Javed har nok å gjøre. Sammen med fosterfaren og de andre guttene i huset sliper han planker til aktivitetsrommet, snekrer fuglehus og øver på skigåing. I tillegg til fotballen, naturligvis. Javed har nettopp byttet fotballklubb, til et lag som har trening litt nærmere der han bor. Det er praktisk når han trener så ofte. I tillegg bruker han tid på skolearbeid.

– Jeg synes det er veldig gøy på skolen, og jeg liker matematikk, forteller han.

Vi spør Javed hva han gjør om fem år. Han svarer raskt.

– Jeg tror jeg fortsatt går på skolen. Og spiller fotball.

Så tenker han seg litt om.

– Og lager mat, fortsetter han. ■

Av hensyn til personvernet til Javed er navnet endret, og det er heller ikke bilder direkte av ham.

VI MØTER

ANDREAS
PAPP

– Det er bare å ta av seg hatten for våre kolleger!

Andreas Papp er reisende i elendighet. Derfor vet han mye om hva som må gjøres for å bedre den desperate situasjon for barn rammet av krig og konflikt.

Tekst Torunn W. Gilje ■ Foto Jarle Evjen

YRKE

Leder for SOS-barnebyers internasjonale nødhjelpsarbeid.

BAKGRUNN

Mer enn 20 års erfaring fra nødhjelpsarbeid, ti år for Leger Uten Grenser.

AKTUELL MED

Har vært i blant annet Hellas, Ungarn, Ecuador, Syria, Somalia, Sudan og Irak de siste årene.

– Du kom nylig tilbake fra vårt nødhjelpsarbeid i Syria og Hellas. Hvordan har barna det?

– Mange av barna har vært gjennom enorme lidelser. I Syria har barn sett nabolaget bli lagt i ruiner. De har sett foreldrene bli drept, eller funnet dem døde etter at kampene har lagt seg. I Hellas møtte vi barn som har vært på flukt i ett år, alene uten omsorgspersoner. Vi hørte mange opprivende historier om vold, ran og overgrep. Det aller viktigste vi gjør for dem nå, er traumebehandling, hjelp og oppfølging.

– Trygghetssoner for barn er en del av dette. Hvorfor prioritere lek?

– Trygghetssoner er steder barn kan leke og glemme alt det skjellsettende som skjer rundt dem. Vår prioritet er barnas sikkerhet, ta barna ut av krisen og gi dem noenlunde normale rammer rundt hverdagen. Når barna er et trygt sted, kan også foreldrene konsentrere seg om å stable hverdagen tilbake på beina. Denne tankegangen ligger også bak viktigheten av gjenoppbygging av skoler.

– Fortell!

– I Syria, for eksempel, kommer vi til å miste enda en generasjon hvis ikke vi sørger for at barna kommer tilbake på skolebenken og får utdanning. Og det er helt nødvendig at de får hjelp til å bearbeide det de har opplevd og vært gjennom. Hvis ikke risikerer vi en generasjon preget av traumer og mentale sår.

– Hvorfor skal SOS-barnebyer drive nødhjelp i tillegg til alt det andre omsorgsarbeidet vi gjør?

– Fordi vi allerede er til stede over

hele verden, har vi en unik mulighet til og ansvar for å hjelpe. Vi kjenner lokalsamfunnene, har lokalt ansatte som vet hva som er behovene og hva slags løsninger som er mest effektive i en krise. Med ny teknologi kan vi også analysere risiko, trusler og sårbarhet for lokalsamfunn. Det gjør at vi utvikler program og tiltak som kan ligge i forkant i områder som er spesielt utsatt for naturkatastrofer.

– Hva konkret gjør vi?

– La meg ta Syria som et eksempel, der deler vi daglig ut mat til 18 000 barn og voksne, drikkevann, klær og helsehjelp. Andre organisasjoner har denne typen nødhjelp som spesialfelt, og målet er at vi skal få overført flere av disse tiltakene til dem, slik at vi i SOS-barnebyer kan konsentrere innsatsen vår rundt mental helse, psykologisk og emosjonell støtte og skolegang. Dette er fagområder som hører innunder vår ekspertise på barn og omsorg.

– Tilbake til flyktningkrisen i Europa, hvordan vil du beskrive hjelpearbeidet den første tiden?

– Ingen visste hva som ventet oss,

og utfordringene var store for alle organisasjonene. En kollega fra Leger Uten Grenser beskrev det sånn: «Vi løper rundt som hodeløse høns». Våre nasjonale organisasjoner i Hellas, Serbia, Makedonia og Ungarn hadde ikke noe enkelt utgangspunkt. Men når jeg ser på hva de har fått til, er det bare å ta av seg hatten. Vi har motiverte og engasjerte kollegaer som ikke er redde for å brette opp ermene, og som gjør en innsats for å bedre livet for disse barna.

– Hvordan ser du på situasjonen fremover?

– Jeg har snakket med mennesker som er blitt tvunget til å forlate hjemmet sitt, i ulike deler av verden. Ni av ti sier: Blir det fred, vil jeg tilbake. Det er hjemlandet mitt, hjemmet mitt. Enkelte var allerede på vei tilbake til Aleppo i Syria i februar, for å se om huset stod og begynte gjenoppbyggingen. Mange av de flyktningene som er kommet til Europa de siste par årene, kommer til å reise tilbake til hjemlandet igjen når det blir mulig. ■

Vår prioritet er barnas sikkerhet, og å ta barna ut av krisen og gi dem noenlunde normale rammer rundt hverdagen.

Barn i Aleppo forteller rystende historier om det de har opplevd, sier Andreas Papp.

FOTO: SOS-BARNEBYER

Neila drømmer om egen kaffebar

18 prosent av unge i Kenya er arbeidsledige. Neila Okumu takker SOS-barnebyer for at hun ikke er en del av statistikken.

– At jeg kom i kontakt med SOS-barnebyer, forandret livet mitt, sier Neila Okumu.

Hun mistet moren som åtteåring og vokste opp i slummen i Nairobi, med søster og syk far. Oddsene var ikke på hennes side, men Neila grep mulighetene hun fikk gjennom SOS-barnebyers familieprogram. Først ved støtte til skolegang, skoleuniform og leksehjelp, og deretter til internatskole med yrkesprogram og læreplass på hotell. Da fagbladet Yrke intervjuet henne for litt siden, fortalte Neila at hun håpet på fast jobb, og kanskje en egen kaffebar på Mombasa-kysten en gang i fremtiden.

Flere skal få jobb

SOS-barnebyer har jobbet med ungdom som Neila i mange år. Nå intensiverer vi arbeidet. Denne våren sparker organisasjonen i gang det globale samarbeidet YouthCan! Målet er at flere unge skal skaffe seg jobb og klare overgangen til voksenlivet. Vi kobler næringslivspartnere, støttespillere og eksperter på oppvekst med ungdom i våre program, for at de ikke skal rammes av ungdomsledighet.

Neila Okumu vet hva god utdanning betyr. I dag jobber hun på hotellkjøkken, blant annet som barista.

Vi tilpasser oss en ny hverdag

Når verden endrer seg, endrer vi oss.

SOS-barnebyer gjennomfører en omfattende evaluering av arbeidet vårt. Målet er å sikre at barna i våre program får en stabil oppvekst, også i fremtiden.

Tekst Torunn W. Gilje

– **V**erden er i endring, og SOS-barnebyer ser på hvordan vi kan optimalisere organisasjonen slik at vi sikrer at vi når effektivt ut til alle de barna som vil være avhengig av vår innsats i tiårene fremover, sier programrådgiver Kjersti Movold.

SOS-barnebyer har som mål for 2030 at enda flere barn får god omsorg, stabil oppvekst og mulighet til å skape seg et anstendig voksenliv. I tillegg skal organisasjonen jobbe effektivt og målrettet for at barn over hele verden skal få oppfylt sin rett til beskyttelse og omsorg.

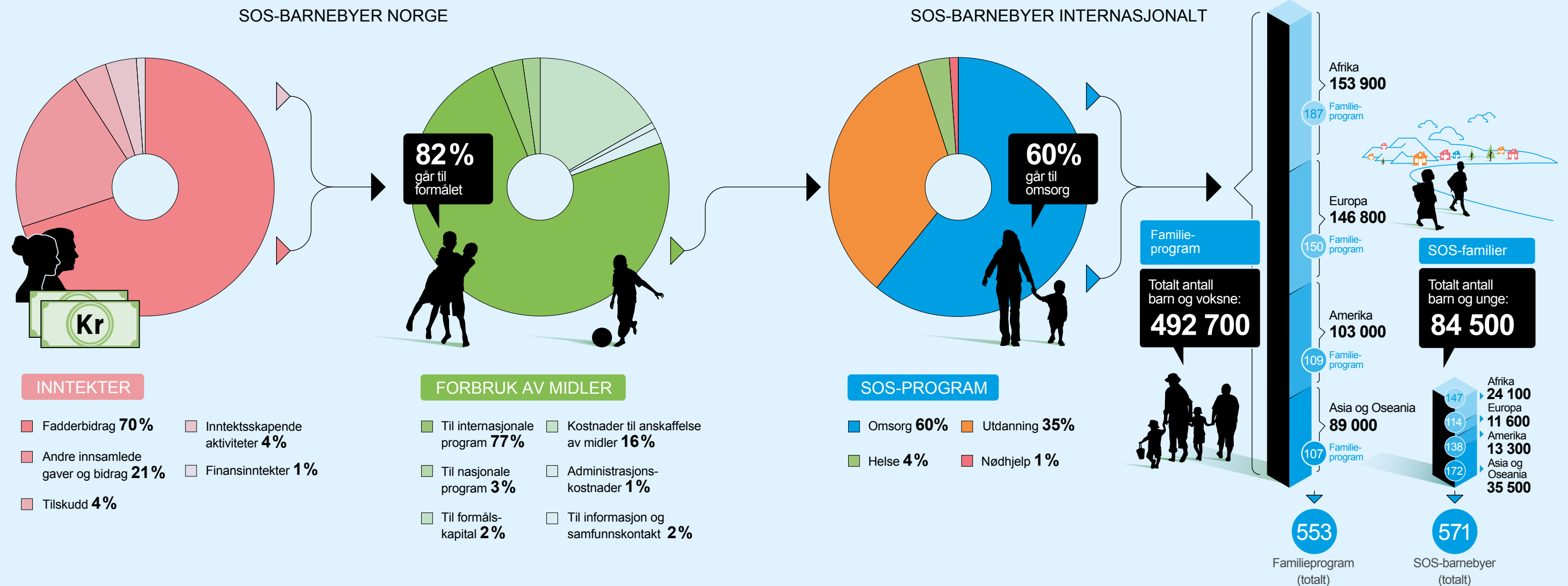
2 500 program evalueres

SOS-barnebyer driver programmer og innsamling i til sammen 134 land, og det er alle de nasjonale organisasjoner som nå skal gå gjennom programmene sine.

– Vi må vite hva situasjonen er i de nær 2 500

Her ser du hvordan støtten når helt frem til barna og familiene. Grafikken er hentet fra vår årsrapport for 2016.

programmene vi driver i dag. For å kunne bidra effektivt til oppnåelse av bærekraftsmålene og ikke minst fortsette å skape varig positiv endring for hundretusenvis av barn, familier og lokalsamfunn, må vi også tilpasse oss endrede forutsetninger og behov rundt om i verden.

Disse tendensene påvirker oss

Verden endrer seg. Det er flere internasjonale tendenser som vil påvirke måten vi jobber på, forklarer Movold.

- Unge, og spesielt kvinner, rammes hardt av økt arbeidsledighet. Vi må ta et større ansvar for å gi ungdom relevant utdanning og gjøre dem arbeideklare.

Utviklingen går i retning av at SOS-familier i større grad lever integrert i lokalsamfunn

Kjersti Movold, programrådgiver

- Radikale endringer i familiestrukturer. Den utvidede storfamilien er for en stor del borte mange steder, og det vil være naturlig at vi tilpasser våre tiltak i overensstemmelse med dette.
- Større bevissthet rundt behovet for forbedringer i barnevernsstrukturer globalt. Det er en økende forutsetning at barn i alternativ omsorg skal

vokse opp i fosterfamilier som bor i «vanlige» nabolag, noe som vi også tilpasser oss.
– Utviklingen går i retning av at SOS-familier i større grad lever integrert i lokalsamfunn, sier Movold.

Vår omsorgsmodell står støtt

Hun understreker samtidig at SOS-barnebyers omsorgsmodell, hvor

barn får vokse opp i en stabil og omsorgsfull familie, står fjellstøtt.

– Et forsiktig anslag tilsier at ti prosent av barna i verden er uten eller risikerer å miste stabil omsorg fra voksne. Vi vet at barn uten god omsorg i stor grad også blir fratatt retten til beskyttelse, skolegang og helsetilbud. Derfor mener vi at å sikre barn en oppvekst med god voksenomsorg, er helt grunnleggende for å nå flere av de nye bærekraftsmålene. Nå skal vi ruste organisasjonen for å kunne jobbe effektivt og målrettet mot dette i årene fremover.

Styrker og faser ut

Basert på programgjennomgangen vil noen programmer bli styrket og

utvidet, andre utfaset eller overført til andre aktører eller myndigheter.

– I tillegg til våre egne tiltak for å gi barn en omsorgsfull oppvekst, skal vi være en tydelig stemme for barn og unge i vår målgruppe. Vi skal dele av vår erfaring og kompetanse, og samtidig være en tilstedeværende pådriver overfor lokalsamfunn, myndigheter og andre aktører for å få på plass bedre retningslinjer og standarder for barns beskyttelse, barneomsorg og barnevern.

– Skal vi klare å løfte den enorme gruppen med omsorgsløse barn ut av den blindsonen de er i nå, må vi få nasjonale og internasjonale myndigheter til å prioritere tiltak til akkurat disse barna. ■

SLIK GÅR VI GJENNOM PROGRAMMENE:

- SOS-program i samtlige land skal vurderes. SOS-barnebyer Norge deltar i 14 land.
- Arbeidet skal sikre at alle program og tiltak er tilpasset dagens og fremtidens behov og utfordringer.
- Evalueringen skal ligge til grunn for langsiktig strategi i hver enkelt SOS-organisasjon.
- Innsamlingsorganisasjoner med programvirksomhet som SOS-barnebyer Norge, vil trolig gjennomføre en liknende prosess i 2018.

«Hvert eneste år opplever jeg hvordan fadderskapet samler barn og voksne i barnehagen.»

FOTO: ØYVIND SETHRE

FADDERMØTET

WONJA PETTERSEN (57)
KORSVOLL, OSLO

Fadder privat og på jobb. Styrer i Skøyen Terrasse Barnehage, Solsikkebarnehage siden 1999.

– Vi har det så godt her i Norge, og jeg synes det er flott å kunne dele godene med noen som trenger det. Ved å være fadder, støtter jeg barn i andre land slik at de kan få et bedre liv. Det er så lite som skal til, og hvis vi alle gir litt, blir støtten til slutt ganske betydelig.

Det er også svært meningsfullt å jobbe i en Solsikke-barnehage og dermed bidra til SOS-barnebyers arbeid. Barnehagen har nå to fadderbarn, ett i Romania og ett i India. Å være fadder er et fint fellesskapsprosjekt som barn, foreldre og ansatte i barnehagen kan stå sammen om. Barna har stor glede av å vite at deres bidrag hjelper fadderbarna til et bedre liv. På den måten viser vi omsorg for barn i andre land. Det gjør vårt engasjement mer personlig og nært.

To ganger i året arrangerer vi fest til inntekt for fadderbarna. Til sommerfesten, vår Solsikkefest, har vi SOS-barnebyer som tema og barna jobber iherdig med ulike formingsprosjekt i forkant. Det er flott å se hvordan engasjementet samler ansatte og barn!

SPØRSMÅL OG SVAR

Hvorfor har hvert fadderbarn flere faddere?

! Alle fadderbarn har flere faddere. Og SOS-faddere kan ha flere fadderskap. Antall faddere varierer fra barn til barn, i dag har hvert barn i gjennomsnitt fire faddere fra hele verden.

Grunnen til at det er flere faddere per barn, er at det koster mer enn ett fadderskap å sørge for en hel barndom. Flere faddere fra ulike deler av verden gjør også finansieringen av arbeidet mindre sårbart, både i SOS-barnebyene og i lokalsamfunnet.

Ditt månedlige bidrag går til fadderbarnet eller SOS-barnebyen din, men også til et større fellesskap. Alle barnebyene driver

familieprogram som styrker familier i krise slik at de kan ta godt vare på barna sine. Slik er fadderskapet ditt med på å gi flere barn i lokalmiljøet god omsorg.

Utdanning og et godt helsetilbud er en nødvendig del av en god oppvekst, derfor sørger SOS-barnebyer for at det er barnehager, skoler, helsestasjoner og ulike fritidstilbud for barn i SOS-familiene og lokalområdet.

Har du et spørsmål om fadderskap, eller arbeidet vårt? Send det til SOS-magasinet ved redaktør kristin.stoltenberg@sos-barnebyer.no. Vi trykker ett spørsmål og svar i hvert nummer.

FOTOREPORTASJE

LEK FOR LIVET

FOTO: BJØRN-OWE HOLMBERG

En gylden bamse og en trygg favn – noen ganger er det det aller beste i livet.

**Lek er glede, latter, samhold og mestring.
Lek er sprudlende, levende og skikkelig gøy!
Lek er elle, melle, deg fortelle.
Lek er livsnødvendig for utvikling av hjernen.
Lek bearbeider traumer.
Lek. Lar barn få være barn.**

Tekst Kristin Stoltenberg

1. Alle for én i gymtimen på denne SOS-skolen!
2. Alle barn har rett til lek og fritid, slår FNs barnekonvensjon fast. Så viktig er lek!
3. Lykken er såpebobler før de sprekker.
4. Lek er du og meg – og oss og vi.
5. Fotball. Rett og slett altoppslukende.
6. I flyktningleiren i Niger skyver lek tankene på kaos og krise unna.

STORT OG SMÅTT

De ringer 200 nye faddere hver uke

Ny fadder? Da har du mest sannsynlig allerede pratet med Camilla, Synne, Hamsika eller Martin. De er ikke i tvil om at de har en av Norges mest takknemlige jobber.

– Det er veldig hyggelige samtaler, og for oss er det et privilegium å få snakke med så mange engasjerte faddere, sier Camilla Rodø (27).

Hun er giverkonsulent i SOS-barnebyer og en del av et helt nytt team. Deres oppgave er å ringe faddere som nylig er blitt vervet på gaten. Det betyr mellom 150 og 200 samtaler i uken.

– Dette er den første kontakten fadderne har med SOS-barnebyer. De får snakke med folk som har spisskompetanse på fadderskap og stille de spørsmålene de måtte ha om arbeidet vårt, eller fadderskapet sitt, sier teamleder Martin Wien (25).

Meningsfull jobb

– Gjennom samtalen blir vi litt bedre kjent med fadderne, noe som er viktig for oss, sier Camilla.

Hun får følge av Hamsika Premkumar (23) og Synne Stuvrud Bekkhus (20).

– Jeg har vært med i UngSOS i åtte år og

synes det er meningsfylt å få være med i dette teamet. Jeg kommer tettere på folks genuine engasjement, og jeg opplever å være en del av det utrolig viktige arbeidet SOS-barnebyer gjør for barn over hele verden, sier Hamsika.

Fantastisk engasjement

En av telefonsamtalene var med en fadder som hadde støttet SOS-barnebyer gjennom 15 år. Nå ønsket han å støtte enda ett fadderbarn.

– Det er fantastisk å møte mennesker som har et slik engasjement, som ser at hjelpen kommer frem og som ønsker å bidra enda mer. Det er bare å takke, sier Synne.

Synne, Camilla, Martin og Hamsika ringer alle nylig vervede faddere. Det er en jobb de trives med.

FOTO: SOS-BARNEBYER

70%

Av inntektene til SOS-barnebyer stammer fra fadderbidrag. Stor takk til alle våre trofaste faddere!

VINNER AV ORD-KONKURRANSEN

I forrige utgave av SOS-magasinet spurte vi: **Hvor mange ord finner du?**

Responsen var god, og det var mange som hadde funnet alle 15 ordene. Kosebarnse er sendt til Nicolai T. R. Gogstad (2,5 år) og bestefar Ivar Gogstad i Mandal.

Takk til alle som deltok!

FOTO: SOS-BARNEBYER

OBOS STYRKER SOS-FAMILIER I COLOMBIA

OBOS har i mange år vært en viktig partner for SOS-barnebyer. Nylig bestemte selskapet seg for å gi et stort løft for våre programmer i storbyen Bogotá i Colombia ved å bidra med fem millioner kroner ekstra i år.

Beløpet skal finansiere nye hjem for SOS-familier i Bogotá.

– Som vi beskriver i visjonen vår «OBOS bygger framtidens samfunn og oppfyller boligdrømmer», har OBOS et betydningsfullt samfunnsansvar. Dette motiverer oss og gir en ekstra dimensjon til innsatsen vi legger ned i virksomheten, sier konsernsjef i OBOS Daniel Kjørberg Siraj.

I neste nummer av SOS-magasinet kan du lese mer om de nye integrerte SOS-familiene i Colombia.

Her er Graciela Moraga med noen av de syv barna hun har ansvar for i dag.

Graciela har oppdratt mer enn hundre barn!

For nesten 50 år siden ble Graciela Moraga spurt om å gjøre noe som endret livet hennes for alltid.

24 barn trengte et nytt hjem, og Graciela sa ja til å gi dem det. Hun hadde alltid ønsket å bruke livet sitt til å gi utsatte barn en ny fremtid, og sammen med en kvinne tok hun utfordringen. De bygde hvert sitt mursteinshus og flyttet inn med tolv barn hver.

– Vi levde enkelt, men vi var veldig fornøyde, sier 66-åringen. Husene ble starten på SOS-barnebyen i Bulnes i Chile.

I dag kan hun se tilbake på et liv som mor til

mer enn hundre barn. Hun er faktisk den kvinnen som har vært SOS-mor lengst. Graciela er svært takknemlig for livet hun har levd og lever.

– For meg er SOS-barnebyer ikke en jobb. Det er et livsvalg, sier Graciela Moraga.

Hun har fortsatt god kontakt med de hundre barna sine. Graciela har også en egen sønn, som vokste opp i SOS-barnebyen og som alltid har vært innforstått med at moren måtte deles med flere.

Niåringer ga bort gavene

Da Maja og Inia hadde bursdag, stod det noe uvanlig på ønskelisten.

– Da vi ble spurt hva vi ønsket oss, kom vi ikke på noen ting. Men vi tenkte på barna i andre land, de som ikke har så mye som oss. Vi tenkte at vi kunne hjelpe dem litt, sier Maja (9) fra Bjerke i Oslo.

Slik ble det. Istedenfor bursdagsgaver ønsket klassevenninnene at gjestene satte inn penger til SOS-barnebyer. På invitasjonen skrev de et dikt:

«Hvis du gir penger til SOS-barnebyer da blir vi glad og det er bra!»

Det viktigste med bursdag er å ha det gøy, mener de to, som ikke savnet gaver på dagen.

– Vi har så mye. Vi ville heller gi et bidrag, sier Maja. Inia nikker og er enig.

Begge jentene er faddere i SOS-barnebyer, og har deltatt i Omvendt Julekalender på skolen. Pengene ble overrakt da de var på besøk hos oss. Vi sier tusen takk for gaven!

FOTO: CAMILLA DELBEKK

Da vi ble spurt hva vi ønsket oss, kom vi ikke på noen ting. Men vi tenkte på barna i andre land, de som ikke har så mye som oss.

Maja og Inia, 9 år

”

Christina i barnebyen

Tekst og foto Synne Rønning

05.00

Christina står opp mens det fortsatt er mørkt ute, hun rører sengen og hjelper til med å lage grøt til frokost. Hele familien pleier å spise sammen, men siden de er så mange, hender det noen dusjer mens andre spiser.

24 TIMER

Møt Christina (13). Hun bor i en SOS-familie i Botswana. I hvert nummer av SOS-magasinet får du være med i hverdagen til et barn, eller en voksen i SOS-barnebyer.

17.00

Det er koselig å komme hjem etter skolen. Her er hele SOS-familien – bortsett fra Letlotlo (12) – samlet foran huset. Det er Maria (6), Boyce (7), Kgotta (10), Christina (13), Kagiso (15) og mamma Kootsaletse.

06.05

Grønnsakhagen er Christinas ansvar. Og de morgene hun må vanne plantene, går hun ekstra tidlig hjemmefra for å rekke det før skolen starter.

06.15

Christina går på ungdomsskolen. Skoledagen starter allerede klokken halv sju, så Christina må gå tidlig. Hun liker å ta følge med vennene sine. I løpet av skoledagen får hun servert to måltider.

Skoleuniformen vaskes hver eneste dag, og det gjør Christina selv. Uniformen er et blått skjørt, en hvit skjorte og et skjerf. Når klærne er tørre, stryker hun dem og henger dem klare til dagen etter.

17.40

17.50

Skoene må også pusses! Alle barna i familien hjelper til for at skoene skal være fine til dagen etter.

18.00

I dag er strømmen gått akkurat da de skal lage middag! Men det er litt koselig å lage mat i stearinlys også, synes Christina. Hun hjelper til med middagen de dagene hun ikke har mye lekser.

18.30

Familien spiser alltid middag sammen, enten foran huset, eller inne rundt spisebordet. Noen ganger er det kake til dessert.

Tannpuss og kveldsstell.

19.50

Christina legger seg klokken 20.00. Hun bor i en SOS-familie fordi foreldrene hennes er døde, og det ble for mye for bestemoren å ta seg av alle de fire søsknene. Heldigvis kunne Christina og den yngste broren få fortsette å bo sammen. I ferier besøker hun slektningene sine.

20.00

Navnene er endret av hensyn til personvernet.

FAKTA OM BOTSWANA

ANTALL INNBYGGERE:

2 056 370

SPRÅK:

ENGELSK OG SETSWANA

HOVEDSTAD:

GABORONE

VÅRE PROGRAMMER:

Vi støtter familier, barn og unge i Tlokweng, Serowe og Francistown. Utsatte familier får støtte gjennom familieprogram og barn uten omsorg får et nytt hjem i SOS-familier.

VINN SOS-BAMSEN! HVLKE ORD FINNER DU?

S	L	E	K	B	G	B
G	K	Y	P	R	A	O
R	S	O	V	O	B	T
Ø	U	T	L	R	O	S
T	H	Å	P	E	R	W
M	A	M	M	A	O	A
G	L	E	D	E	N	N
L	E	K	S	E	E	A
B	A	R	N	E	B	Y

Send svaret til kristin.stoltenberg@sos-barnebyer.no, eller SOS-barnebyer ved Kristin Stoltenberg, Postboks 733 Sentrum, 0105 Oslo.

A woman with long brown hair, seen from behind, stands on a grassy hill at night. She is looking up at a dark sky filled with stars. The landscape below is dark and silhouetted, with some light reflecting off a body of water in the distance. The overall mood is contemplative and serene.

Ikke alle ønskene til Solveig
står skrevet i stjernene.
Noen av dem har hun
satt ned på papiret.

**SOS
BARNEBYER**
Et trygt hjem for alle barn

SKRIV ET TESTAMENT SOM HANDLER OM LIVET

Ingen arveavgift • Fri advokathjelp • Hele eller deler av arven etter deg, kan gi de mest sårbare barna et trygt hjem og en fremtid.

sos-barnebyer.no/testament • Tlf. 23 35 39 00